

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, 18 снежня 1997 года, чацвер, № 17 (1772)

Амерыканскі пасол быў прыемна здзіўлены

8 снежня Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол ЗША ў Рэспубліцы Беларусь Дэнніэл Спекхард наведаў БДУ. У час сустрэчы рэктар універсітэта прафесар Аляксандр Казулін расказаў гасцю аб асноўных накірунках супрацоўніцтва беларускіх і амерыканскіх вучоных, азнаёміў яго з перспектывамі развіцця старэйшай ВНУ рэспублікі. Дэ-

ніэл Спекхард быў прыемна ўражаны тым, што на небасхіле з некаторага часу ёсць зорка з імем БДУ. Як вядома, перад прысваеннем імя якой-небудзь зорцы апошні подпіс пад сертыфікатам ставіць прэзідэнт Амерыкі.

Пасол ЗША наведаў размешчаны ва ўніверсітэце Цэнтр еўрапейскай дакументацыі і інфарма-

цыі, чытальную залу бібліятэкі, камп'ютэрны клас. І нават пабываў у будучым адміністрацыйным корпусе БДУ, які рытуецца да здачы ў эксплуатацыю. На факультэце міжнародных адносін Дэнніэл Спекхард выступіў з лекцыяй перад студэнтамі.

*Пётр ДАРАШЧОНАК
Фота І. ПУПІШЫНОВІЧА*

АБ'ЯВЫ

Сумесныя праграмы

Рэктарат Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

Аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасада:

Загадчыкаў кафедраў: квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі, матэматычнай фізікі, гісторыі філасофіі і культуры;

Прафесараў кафедраў: фізічнай оптыкі, гісторыі старажытнага часу і сярэдніх вякоў, міжнародных адносін, міжнароднага права, псіхалогіі, эканамічнай геаграфіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці;

Дацэнтаў кафедраў: фізікі па тэравяднікоў (0,25 стаўкі), матэматычнага забеспячэння ЭВМ, матэматычнага забеспячэння САПР, матэматычнага мадэлявання і аналізу даных, тэорыі функцый, лікавых метадаў і праграмавання, мікрабіялогіі, эканамічнай геаграфіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, гісторыі беларускай літаратуры, рускай мовы, сучаснай беларускай мовы, гісторыі беларускай мовы, гісторыі філасофіі і культуры, філасофіі і метадалогіі навукі, эканамічных навук, гісторыі філасофіі і культуры (спецсродкі), сацыялогіі, канстытуцыйнага права, міжнародных эканамічных адносін (0,25 стаўкі), нямецкай мовы, фізічнай геаграфіі і аховы прыроды;

Старшых выкладчыкаў кафедраў: агульнай фізікі, тэорыі функцый, лікавых метадаў і праграмавання, дыферэнцыяльных ураўненняў, крымінальнага права, рускай мовы, гісторыі філасофіі і культуры, сацыялогіі, фізічнай геаграфіі і аховы прыроды;

Выкладчыкаў кафедраў: беларусказнаўства, тэорыі і практыкі сучаснай журналістыкі, эканамічных навук, гісторыі філасофіі і культуры, псіхалогіі, агульнага землярэзнаўства, фізічнай геаграфіі і аховы прыроды;

Асістэнтаў кафедраў: матэматычнага мадэлявання і аналізу даных, ураўненняў матэматычнай фізікі, вылічальнай матэматыкі.

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

АДРАС: 220050, г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 4, Белдзяржуніверсітэт, аддзел кадраў, пакой 233, т. 226-59-39.

Аб'ява надрукавана ў газеце "Беларускі ўніверсітэт" 18 снежня 1997 года.

НОВЫ ЦЭНТР ПА ВЫВУЧЭННЮ ААН

10 снежня 1997 года рэктар Белдзяржуніверсітэта Аляксандр Казулін і прадстаўнік ААН у Беларусі Павел Крал лістамі замацавалі дамоўленасць аб пачатку рэалізацыі праекта стварэння Цэнтра па вывучэнню ААН на базе факультэта міжнародных адносін універсітэта. Гэты праект будзе ажыццяўляцца пры фінансавай падтрымцы Праграмы развіцця ААН і Упраўлення Вярхоўнага Камісара ААН па справах уцекачоў у Рэспубліцы Беларусь. Яго галоўнай задачай з'яўляецца спрыянне распаўсюджванню інфармацыі аб мэтах і ідэалах ААН, арганізацыя навуковых даследаванняў дзейнасці гэтай арганізацыі ў такіх галінах, як міжнародная бяспека, праблемы эканомікі, сацыяльна-гуманітарныя пытанні, міжнароднае права, ахова на-

вакольнага асяроддзя.

Цэнтр будзе актыўна садзейнічаць азнаямленню шырокай грамадскасці Беларусі з асноўнымі праграмамі і праектамі ААН, скіраванымі на вырашэнне глабальных і рэгіянальных пытанняў, і аказваць садзейнічанне вывучэнню як у Белдзяржуніверсітэце, так і ў іншых рэспубліканскіх навуковых установах актуальных праблем, якія стаяць у парадку дня гэтай арганізацыі.

У задачы Цэнтра будзе ўваходзіць стварэнне бібліятэкі дакументаў ААН, інфармацыйнай і адміністрацыйнай падтрымка даследчыкаў, выданне іх матэрыялаў, распаўсюджванне публікацый.

На базе Цэнтра будзе арганізавана правядзенне навукова-практычных канферэнцый і семінараў, распрацоўка вучэб-

ных курсаў, правядзенне конкурсаў студэнцкіх работ па праблематыцы дзейнасці арганізацыі. Спецыяльная праграма мерапрыемстваў ужо была прысвечана 50-й гадавіне прыняцця Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека, якая будзе адзначацца 10 снежня 1998 года. Плануецца шэраг сустрэч па праблемах уцекачоў і перамешчаных асоб, па пытаннях абароны навакольнага асяроддзя, прагрэсіўнага развіцця міжнароднага права.

Кіраваць дзейнасцю Цэнтра па вывучэнню ААН будзе грамадскі савет, у склад якога ўвойдуць прадстаўнікі ПРААН, УВКБ, Белдзяржуніверсітэта, іншых зацікаўленых рэспубліканскіх арганізацый.

Павел ЛОСЕУ

Першы конкурс грантаў для студэнтаў і аспірантаў

У апошнія гады ўсё больш актуальным становіцца пытанне павышэння якасці падрыхтоўкі высокакваліфікаваных навукова-педагагічных кадраў. Гэта звязана з неабходнасцю актывізацыі інавацыйнай дзейнасці і эфектыўнасцю выкарыстання сродкаў, якія выдзяляюцца на падрыхтоўку спецыялістаў, а таксама дзея таго, каб пераадолець тэндэнцыі пастаяннага старэння навукова-педагагічных кадраў з-за адтоку значнай часткі таленавітай моладзі з галіны інтэлектуальнай дзейнасці ў іншыя сферы.

У БДУ пасля прыдання яму статуса вядучай ВНУ Беларусі з боку кіраўніцтва гэтаму пытанню надаецца належная ўвага. Для вырашэння задач створана ўпраўленне падрыхтоўкі навукова-педагагічных кадраў вышэйшай кваліфікацыі і навуцы. Для актывізацыі і стымулявання навукова-даследчай работы студэнтаў, якая з'яўляецца

важнай складовай часткай у сістэме падрыхтоўкі навукоўцаў, у БДУ ўводзіцца сістэма грантаў, якія размяркоўваюцца на канкурэнтнай аснове. З гэтай мэтай ва ўпраўленні распрацавана Палажэнне аб конкурсе грантаў для студэнтаў і аспірантаў.

Ацэньваюць праекты, прадстаўленыя на конкурс, будзе экспертная камісія, якая фарміруецца з ліку супрацоўнікаў упраўлення і спецыялістаў, а таксама прадстаўнікоў навукова-педагагічных работнікаў усіх факультэтаў універсітэта. Кожны праект будзе разглядаць як мінімум два эксперты.

Праекты на конкурс можна падаваць да 15 студзеня 1998 года на адрас: г. Мінск, вул. Бабруйская, 7, пакой 412.

К.М.КАРОСЦІК,
начальнік упраўлення
падрыхтоўкі кадраў
вышэйшай
кваліфікацыі і навуцы.

Доктара выклікалі?

Я заўсёды баюся захварэць. І не толькі таму, што не вельмі прыемна ляжаць у ложку, калі цябе чакаюць куды больш цікавыя справы. Не вельмі зручна наведаць урача ў паліклініцы, калі ледзь трымаешся на нагах, а за прапушчаныя заняткі абавязкова патрэбна прадастаўляць у дэканат даведку аб часовай непрацаздольнасці. Вось чаму аднойчы я вырашыла высвятліць для сябе (і падзяліцца ведамі з іншымі), як выконваецца права на медыцынскае абслугоўванне для студэнта, што не можа сам нанесці візіт. У студэнцкай паліклініцы мне ў гэтым дапамаглі.

Калі ў вас высокая тэмпература, баліць живот ці моцны кашаль, калі вы не ў стане наведаць урача ў 33-й студэнцкай паліклініцы, проста здыміце трубку тэлефона і набярыце нумар 31-20-46. Доктара можна выклікаць на дом з 7 да 20 гадзін. З 12 гадзін у паліклініцы абавязкова дзяжураць два ўрачы. У дзень на долю кожнага з іх даводзіцца да 20 візітаў да захварэлых студэнтаў 65

інтэрнатаў 14 дзяржаўных ВНУ і 4 сярэдніх навучальных установаў.

Неадкладную дапамогу доктар аказвае адразу на месцы, выпісвае неабходныя лекі і даведку аб часовай непрацаздольнасці альбо бюлетэнь, калі студэнт паслявае ў вольны ад вучобы час яшчэ і працаваць. Калі ж хворы мае патрэбу ў шпіталізацыі, урач не толькі выпісвае накіраванне ў бальніцу, але і выклікае "Хуткую дапамогу".

Дзве машыны, выдзеленыя для абслугоўвання візітаў на дом, часта ламаюцца. І тады дактарам даводзіцца дабірацца на грамадскім транспарце, бо ад спазнення нават на адну гадзіну можа залежаць чыёсьці жыццё.

Доктар заўсёды гатовы прыйсці да хворага, але самае галоўнае яго пажаданне, ўсё ж — каб мы менш звярталіся па яго дапамогу. А гэта магчыма толькі ў тым выпадку, калі мы будзем здаровыя.

Юлія СТЭМП,
студэнтка факультэта
журналістыкі

"Лістапад" на журфаку

Падчас правядзення кінафестывалю "Лістапад-97" у нашу сталіцу прыежджалі розныя вядомыя госці, таленавітыя акцёры, рэжысёры, крытыкі і кінаведы. З усіх ВНУ рэспублікі Белдзяржуніверсітэту пашанцавала больш за іншых, асабліва факультэту журналістыкі. Менавіта сюды быў запрошаны вядомы кінарэжысёр Расіі Вадзім Юсупавіч Абдраштыаў. Яго мы ведаем па такіх стужках, як "Остановите Потапова", "Армавир", "Плюмбум, или Опасная игра", "Пьеса для пассажиров". Апошняя яго работа была прадстаўлена на фестывалі — гэта фільм "Время танцора". Вадзім Юсупавіч на сустрэчы са студэнтамі гаварыў пра сябе, пра работу, адказваў на пытанні і сам іх задаваў. Шкада, праўда, што адказвалі на іх у большасці выкладчыкі факультэта, а студэнты адмоўчаліся. Сустрэча з неардынарнай асобай заўсёды вельмі цікавая і пазнавальная. І нам вельмі прыемна прымаць у сябе такіх гасцей.

Наталля ЖЛОБА,
студэнтка факультэта журналістыкі

Рэлігійнасць у модзе?

На фоне глыбінных пераменаў у эканамічнай, палітычнай і духоўнай сферах жыцця інтарэс да рэлігіі рэзка ўзрос. Сёння рэлігійныя вучэнні і проста філасофскае разуменне Боскай прыроды свету вельмі папулярныя. Асабліва сярод маладых людзей. Чаму? Гэта я вырашыла высвятліць падчас гутаркі з айцом Віталем, святаром Свята-Петрапаўлаўскага сабора ў Мінску.

— У матэрыяльным свеце немагчыма пазбегнуць страціць. Грошы рана ці позна заканчваюцца, сяброўства можа пераўрацца ў адзін момант, а чалавеку трэба нешта ўзвышанае, да чаго ён і імкнецца ўсё сваё жыццё. Так чалавек ідзе да Бога.

Нярэдка я чую іншыя меркаванні: нахшталь таго, што для моладзі рэлігія (ці, магчыма, яе атрыбуты) — гэта мода. У свой час сімвал хрысціянскай веры — крыж — ператварыўся ў неадменны аксесуар, папулярны сярод нефармалаў пачатку 90-х гадоў. Гэта сімвалізавала, хутчэй, не зварот да веры, а яе адмаўленне і было адной з праяваў нігілізму. Але сёння такая мода ўжо не актуальная. Моладзь усё часцей звяртаецца да царкоўных абрадаў: напрыклад, вячэнне вельмі папулярнае ў "крутых". Наўрад ці яны задумваюцца аб здабыванні Божай ласкі. Проста маладых прываблівае прыгажосць самога абраду.

Часта, апынуўшыся ў цяжкім становішчы, людзі шукаюць паратунку ў царкве. Мне хочацца верыць, што адбываецца так не толькі таму, што гэта папулярна, але і ад спрадвечнага жадання міра і згоды.

Юлія ШЧАРБАКОВА,
студэнтка факультэта журналістыкі

Сустрэчы

Пісьменнікі Расіі наведалі БДУ

На здымку: слова трымае старшыня СП Расіі В.Ганічаў. Фота І.Пупшыновіча.

Сардэчна сустракалі вядомых пісьменнікаў Расіі і Беларусі — выкладчыкі і студэнты нашага універсітэта. Ды і не магло быць інакш, бо да нас завіталі старшыня Саюза пісьменнікаў Расіі В.Ганічаў, пісьменнік В.Распуцін, Герой Саюза У.Карлаў, намеснік рэдактара часопіса "Москва" У.Турбін, паэт Ю.Кузняцоў, намеснік рэдактара часопіса "Наш современник" А.Казінцаў, рэдактар газеты "Русь державная" А.Пячэрскі, паэт У.Кастроў, пісьменнік Э.Валодзін, намеснік галоўнага рэдактара газеты "Літератур-

ная Россия" А.Верстакоў. У творчай сустрэчы прынялі ўдзел з беларускага боку старшыня СП Беларусі В.Зуёнак, Р.Баравікова, А.Савіцкі, У.Някляеў. Пісьменнікаў і паэтаў, творы якіх чытаюць і любяць ў Беларусі, віталі рэктар БДУ Аляксандр Казулін, міністр адукацыі Васіль Стражаў, які літаральна ў адным сказе перадаў сам дух творчай сустрэчы: "Ніколі не будзе мяжы паміж беларускай і рускай літаратурамі і нашымі народамі".

Спорт

Не перавяліся яшчэ асілкі

У Бабруйску скончыўся 13-ы чэмпіят па гіраваму спорту. Студэнты БДУ выступалі ў складзе зборнай каманды Мінска і зборнай каманды БДУ, прычым апошняя каманда заняла 1-е месца. На "п'едэстал гонару" ўзыходзілі чэмпіёны: у вазе да 80 кг майс-

тар спорту студэнт 1-га курса юрфака Аляксандр Воўк і ў вазе да 90 кг майстар спорту Алег Сямёнаў (5 курс гістфака). Іншыя прызёры — кандыдат у майстры спорту Андрэй Атрышкевіч, катэгорыя да 100 кг (3 курс факультэта міжнародных зносін), і член

спортклуба Мікалай Сямёнаў (звыш 100 кг).

На 3-ю прыступку ўзняўся член спортклуба майстар спорту Павел Малы (да 70 кг), першакурснік фізфака кандыдат у майстры спорту Сяргей Гаркуша (да 75 кг), другакурснік юрфака Дзмітрый Заплеш-

нікаў (да 100 кг).

Чацвёртымі былі студэнт 1-га курса фізфака кандыдат у майстры спорту Андрэй Стэймашонак, кандыдат у майстры спорту Віталь Сікіржыцкі (4 курс фізфака).

І пятым — drugaкурснік гістфака Вадзім Прэўрацкі (да 70 кг).

Алег Сямёнаў у абсалютным першынстве заняў трэцяе месца.

Вольга КАЗДЕРКА

Студсавет трымае нараду

11 снежня 1997 года быў праведзены круглы стол "Студсавет інтэрната БДУ". У яго рабоце прынялі ўдзел прарэктар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях У.Б.Аджаеў, начальнік упраўлення выхаваўчай работы з моладдзю А.Б.Багдановіч, дырэктар студгарадка І.Р.Вярэнчыкаў, намеснікі дырэктара студгарадка А.У.Мелех і Р.П.Папок, загадчык кафедры фізвыхавання і спорту С.У. Макаравіч, каардынатар студсаветаў і інтэрнатаў БДУ А.А.Лабкоў, старшыні студэнцкіх саветаў інтэрнатаў БДУ, прадстаўнікі грамадскіх маладзёжных арганізацый.

Сам час падвёў нас да неабходнасці сустрэцца і абмеркаваць праблемы, што тычацца жыцця інтэрнатаў. А праблем шмат. Патрэбна перапрацаваць нарматыўныя дакументы дзейнасці арганізацыі самакіравання (Палажэнне аб студэнцкім

інтэрнаце БДУ, Палажэнне аб студсаветах інтэрната БДУ і іншыя). Матэрыяльная база інтэрнатаў часам пакідае жадаць лепшага. Акрамя таго неабходна матэрыяльная падтрымка сацыяльна-культурных праграмаў, якія праводзяцца сіламі студсаветаў. Хацелася б аднавіць спартакіяды паміж інтэрнатамі. Падчас абмеркавання адміністрацыяй БДУ была падтрыманая ідэя аб стварэнні школы студэнцкага актыўнага студэнта.

10 снежня на базе інтэрната № 7 з удзелам дырэкцыі студгарадка, педагогаў інтэрнатаў прайшоў семінар-практыкум "Студэнцкае самакіраванне ў інтэрнаце", на якім уздымаліся пытанні самакіравання ў інтэрнаце і быў разгледжаны вопыт работы студсавета інтэрната № 7.

А.ЛАБКОЎ
каардынатар
студэнцкіх саветаў
інтэрнатаў

Акцыя "Моладзь — супраць СНІДу"

Фота І. ПУПШЫНОВІЧА.

На пачатку снежня ў актавай зале БДУ ладзілася сяброўская сустрэча факультэцкіх каманд КВЗ у рамках сезона.

Гэтая акцыя праходзіла пад дэвізам "Моладзь супраць СНІДу". Сваё майстэрства ў жартах і знаходлівасці дэманстравалі студэнты з механіка-матэматычнага, філалагічнага факультэтаў, а таксама з факультэта радыёфізікі і электронікі.

Асноўныя прызы ўручаліся ад Рэспубліканскага цэнтру прафілактыкі са СНІД — прэзерватывы, календары, буклеты і г. д.

Перамагла ў гэтай сустрэчы каманда КВЗ механіка-матэматычнага факультэта. Акрамя таго, усе каманды атрымалі суцэльныя салодкія прызы — торты ад БПСМ. Дарэчы, гэта другая ўніверсітэцкая акцыя, якая праходзіць пад такім дэвізам, — год назад ладзіўся рок-фестываль.

Спадзяемся, што акцыя "Моладзь супраць СНІДу" становіць традыцыйнымі ў нашым універсітэце.

Вадзім ГІГН,
намеснік старшыні
Студэнцкага саюза
БДУ

Новыя тэхналогіі

У першыню

Універсальныя сістэмы камп'ютэрнай матэматыкі

У другім артыкуле серыі кароткіх аглядаў сістэм камп'ютэрнай матэматыкі, якая была распачата "Беларускім універсітэтам" у папярэдніх нумарах, мы пагаворым аб адным з самых распаўсюджаных сярод айчынных карыстальнікаў сродкаў — пакеце Mathcad.

Сістэма Mathcad амерыканскай фірмы Mathsoft была створаная ў 1988 годзе і спачатку прызначалася для лікавага вырашэння матэматычных задач. Толькі ў 1994 годзе ў чацвёртую версію пакета былі ўведзеныя інструменты сімвалічнай матэматыкі. Гэта адбылося ў выніку супрацоўніцтва Mathsoft і канадскай фірмы Waterloo Maple. Адпаведна, крыніцай, адкуль былі запазычаныя сродкі камп'ютэрнай алгебры, з'яўляецца пакет Maple. Яшчэ крыху пазней (у 1995 годзе) у версію Mathcad PLUS 6.0 былі дабаўленыя сродкі рэалізацыі складаных алгарытмаў (карацей кажучы — праграмавання).

У Mathcad 7 меню камандаў у параўнанні з папярэднімі версіямі больш прыпадабняецца да меню Excel, што ўвогуле заканамерна: вытокі Mathcad бяруць пачатак у электронных табліцах. Інтэрфейс у сваю чаргу стаў бліжэйшым да інтэрфейса тэкставых рэдактараў. Мова праграмавання Mathcad да сёмай версіі стала больш C-падобнай (дый сам Mathcad

напісаны на мове C), хаця яго праграмаванне па-ранейшаму не хапае сродкаў наладкі. З-за гэтага больш-менш аб'ёмную Mathcad-праграму спачатку прыходзіцца пісаць, а галоўнае — наладжваць у асяродку якой-небудзь "сапраўднай" мовы праграмавання (больш за іншыя для гэтага падыходзіць, зразумела, C).

Нельга сказаць, што Mathcad перагружаны ўбудаванымі функцыямі і магчымасцямі, як, напрыклад, Maple альбо Mathematica, але ў сілу гэтага Mathcad таксама нельга строга назваць універсальнай сістэмай. Распрацоўшчыкі з Mathsoft пайшлі іншым шляхам. Яны зрабілі стаўку на электронныя падручнікі ў Internet. Патрэбна, скажам, карыстальніку рашыць дыферэнцыяльнае ўраўненне — ён альбо купляе асобна адпаведны электронны падручнік, які ўтрымлівае апісанне задачы і функцыі, якія забяспечваюць яе рашэнне, альбо праз Internet адкрывае на аддаленым серверы файл з прататыпам задачы.

Няма ў асяродку Mat-

hcad і сродкаў генерывання графікаў функцый, якія ёсць у больш магутных пакетах, бо ў асноўным тое, што прынята лічыць графікамі ў Mathcad, — толькі візуалізацыя даных, якія захоўваюцца ў вектарах і матрыцах. У сёмай версіі пакета прадугледжана магчымасць хуткай пабудовы графікаў у дэкартавых і палярных каардынатах (тэхналогія QuickPlot).

Бібліятэка падказак (QuickSheets), убудаваная ў Mathcad PLUS 6.0 у сёмай версіі, пашырана да апэратыўнага цэнтру рэсурсаў (Resource Center), звязанага не толькі з файламі на камп'ютэры карыстальніка, але і з Web-серверам фірмы Mathsoft.

Увогуле, Mathsoft вельмі ваявікую ўвагу надае развіццю сеткавых тэхналогій. Нездарма ў спісе рэсурсаў, неабходных для поўнай работы Mathcad 7, значыцца і сувязь камп'ютэра з Internet пры дапамозе Microsoft Internet Explorer версіі 3.01 ці вышэй. Таксама патрабуецца працэсар 80486 ці вышэй, дыскавод CD-ROM; Windows 95 ці NT 3.51 ці вышэй; ОЗУ — 12 Мбайт (мінімум), 16 (аптымальна), 30 Мбайт на жорсткім дыску пры поўнай устаноўцы.

С. ЗЯМСКОЎ,
Цэнтр
інфармацыйных
тэхналогій БДУ

Інтарэс аказаўся большым, чым разлічвалі

З 8 па 11 снежня ў Бездзяржуніверсітэце праходзіла першая ў нашай краіне міжнародная навуковая канферэнцыя "Камп'ютэрная алгебра ў фундаментальных і прыкладных даследаваннях і адукацыі — CAS-97". Паспрабуем падвесці некаторыя яе вынікі.

Канферэнцыя сабрала каля чатырох дзесяткаў вучоных з усіх куткоў Беларусі, з Расіі, Украіны і Германіі. Акрамя названых краін паступілі таксама матэрыялы з ЗША і Кітая. На пленарным і секцыйных паседжаннях разглядаліся розныя аспекты прымянення сістэм камп'ютэрнай алгебры ў матэматыцы, эканоміцы, фізіцы, механіцы і адукацыі. Па прызнанню многіх удзельнікаў, інтарэс да канферэнцыі аказаўся большым, чым чакалася, і нават большым, чым разлічвалі самі арганізатары. Гэта можна патлумачыць часткова і тым, што ўвага да праблем, звязаных з камп'ютэрнай алгебрай,

пакуль у нашай рэспубліцы на такім высокім узроўні не прыцягвалася, а праблемы існуюць і ў колькасці больш чым дастатковай. Дадатковы інтарэс быў таксама абумоўлены прысутнасцю на канферэнцыі прафесара Роберта Краглера (Германія), які прачытаў тры папулярныя лекцыі аб агульных графічных магчымасцях пакета *Mathematica* і апошніх спецыялізаваных распрацоўках для гэтай сістэмы. На лекцыях прафесара Краглера, а таксама на агульнай лекцыі прафесара Уладзіміра Гердта (Дубна, Расія) акрамя ўдзельнікаў канферэнцыі прысутнічалі выкладчыкі і студэнты беларускіх ВНУ, навучэнцы ліцэя пры БДУ. Паралельна прайшла таксама выстава "Інфармацыйныя тэхналогіі ў навучанні і кіраванні навучальнымі ўстановамі", на якой была прадстаўлена літаратура, якая прысвечана сістэмам камп'ютэрнай матэматыкі.

Выніковае паседжанне, якое праходзіла 10 снежня, перарасло ў даволі актыўнае абмеркаванне самых воотрых пытанняў. Тут былі закрануты і праблемы ліцэнзавання магутных і каштоўных навуковых сістэмаў, і звязаная з імі некаторая ізаляванасць большасці вучоных у краінах СНД ад навуковага свету, абмяркоўваўся таксама далейшы лёс мінскай канферэнцыі. Было вырашана падтрымаць ідэю рэгулярнага (раз у два гады) правядзення канферэнцыі па праблемах камп'ютэрнай матэматыкі ў Беларусі. Асабліва падкрэслівалася, што выгаднае геаграфічнае месцазнаходжанне Беларусі робіць найбольш зручнай арганізацыю сустрэчы вучоных Еўропы і Расіі.

Будзем спадзявацца, што, вызначаная прыкладна дата правядзення наступнай канферэнцыі — верасень 1999 г. — збярэ ў Мінск прадстаўнікоў навуковага свету з яшчэ большай колькасцю краін. Рэгулярны характар канферэнцыі дапамог бы БДУ замацавацца на вядучым месцы сярод вядомых універсітэтаў свету.

Аргкамітэт
канферэнцыі

ДАІ паведамляе

Каб даехаць у Новы год

У сувязі з пагаршэннем пагодных умоваў па Маскоўскім раёне і па ўсім Мінску рэзка ўзрасла колькасць дарожна-транспартных здарэнняў. Больш за палову з іх складаюць наезды на пешаходаў, якія часцей за ўсё здараюцца ў другой палове дня, калі на горад апускаюцца прыцемкі. Людзі пасля працоўнага дня спяшаюцца дадому, часта крочачы па праезднай частцы, парушаючы элементарныя правілы дарожнага руху і асабістай бяспекі.

Амаль палова ДТЗ здараецца па віне пешаходаў, якія сябруюць з "зялёным зміем". Пры тым, што бачнасць на дарозе дрэнная, а праз-

двая частка слізкая, вадзіцель практычна пазбаўлены магчымасці пазбегнуць наезда на пешахода, які зняўсяк апынуўся перад аўтамабілем.

За 11 месяцаў 1997 года ў Маскоўскім раёне здзейснена 51 дарожна-транспартнае здарэнне з удзелам нецвярозых пешаходаў. Таму супрацоўнікі ДАІ нярэдка, затрымаўшы нецвярозага пешахода на праезднай частцы, адпраўляюць іх у куды больш бяспечнае для захавання жыцця месца — выцвярэннік. Але ж і вадзіцелі павінны ведаць, што тармажны шлях на слзкай дарозе больш доўгі, а пешаходы з надыходам зімы зусім не сталі больш уважлівымі.

У Мінску за 11 месяцаў бягучага года здзейснена 88 ДТЗ, у якіх загінулі 97, а паранены 669 чалавек. А мы напярэдадні Новага года жадалі б, каб жывымі і здаровымі заставаліся ўсе ўдзельнікі дарожнага руху.

М. АЎСЯНСкі, дзяржаўтаспектар
Маскоўскага ДАІ

Вас звольнілі

Ва ўсе часы было вельмі важна мець працу. Добрае працоўнае месца — гэта сродак для годнага існавання, перспектыва, магчымасць рэалізаваць свае здольнасці, а таксама матэрыяльны і духоўны багаж, які забяспечыць бязбедную і спакойную старасць.

Добрае месца — гэта не толькі ўзровень вашай зарплаты, умовы працы, кваліфікацыя. Перш за ўсё, гэта пералік патрабаванняў, якія вы змаглі задаволіць на гэтым этапе свайго дзейнасці. Зусім верагодна, што падчас стажыроўкі вы зменіце не адно месца, пакуль знойдзеце працу, якая вам спадабаецца. Чалавек павінен увесь час развіваць і ўдасканальваць сябе, выкарыстоўваючы пры гэтым розныя прыёмы, якія дапамагаюць у рэшце рэшт вызначыць паўнацэннасць вашага жыцця, у тым ліку і яго прафесійнай часткі.

Як зрабіць гэта эфектыўна? Складзіце для сябе спіс уласных патрабаванняў. Калі з 8 пунктаў з 10 гэтага спіса на сённяшні дзень задаволеныя, можна з упэўненасцю сказаць: ваш пошук ідзе ў верным кірунку.

Вельмі важна мець добрую адукацыю (у чым і дапаможа вам наш універсітэт). Яна стане асноўным пунктам у вашай кар’еры пасля таго, як вы скончыце вышэйшую навуковую ўстанову.

Прапануем вам “азбуку” працаўладкавання. Як зрабіць паспяховай першую сустрэчу з працадаўцам? Трэба быць

адпаведна падрыхтаваным. Найперш неабходна даведацца як мага болей пра кампанію ці фірму, куды вы ўладкоўваецеся: дзе знаходзіцца, што выпускае, ці вялікім штатам супрацоўнікаў валодае. Калі магчыма, паспрабуйце даведацца ўсё аб чалавеку, з якім вам належыць сустрэцца. Ведаючы моцныя і слабыя бакі працадаўцы, можна ўмела маніпуляваць імі падчас гутаркі. Але будзьце асцярожным: па той бок стала можа апынуцца чалавек не менш дасведчаны. Ён, у сваю чаргу, можа скарыстацца гэтым самым прыёмам. На сустрэчу варта прыходзіць хвілінаў на 5 раней, чым запланавана. Гэта ахарактарызуе вас як чалавека зацікаўленага. Важна добра выгледзець. Вашыя прычоска, касцюм мусяць зрабіць на суразмоўцу добрае ўражанне. Працэнтаў 50 з ліку прэтэндэнтаў не атрымаюць працу толькі таму, што прыйшлі на суб’яднанне неахайна апранутымі.

Падчас размовы вельмі важна глядзець інтэр’юеру ў вочы, а не круціць галавой па баках, разглядаючы офіс. Калі з вамі размаўляюць два чалавекі, дык кантакт на ўзроўні поглядаў па чарзе таксама важны. Адказваючы на пытанні працадаўцы, не лезьце ў падрабязнасці, калі ён гэтага не патрабуе. Адказваючы разгорнута, вы можаце проста стаць чалавекам, а гэта мінус вам як суразмоўцу. Вашы пытанні да працадаўцы павінны быць карэктнымі і лаканічнымі. Самыя важныя з іх варта сфар-

муляваць загадзя.

Няхай вас не пакрыўдзіць гэтае параўнанне: чалавек, які наймаецца на працу, з’яўляецца своеасаблівым таварам. Складаней за ўсё прадаць сябе маладым спецыялістам, бо ў іх няма шматгадовага вопыту. Ім лепш засяродзіцца на расхвальванні свайго каледжа, расказаць пра тое, якімі актыўнымі яны былі падчас навучання.

Сёння многія спецыялісткі на рынку працы не карыстаюцца попытам. Але ж многія проста не падазраюць, што навыкі, якія яны набылі раней, лёгка перано-

Я б у дворнікі пайшоў, хто мяне навучыць?

Праблема беспрацоўя закранае сёння многіх. Асабліва пакутуе моладзь: навучэнцы школ, ПТВ, сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў — тыя, хто не мае вопыту альбо спецыяльнасці. Звычайна гэ-

ладзі БПСМ спрабуе распрацаваць і ўвесці ўнікальныя метады падрыхтоўкі навучэнцаў і студэнтаў да самастойнай працы. Унікальнасць іх у комплекснасці: служба з’яўляецца сувязным звяном паміж

Служба занятасці прымае заяўкі і накіроўвае на працу студэнтаў і вучняў, праводзіць спецыялізаваныя кірмашы і рыхтуе да завяршэння дагавор аб працы студэнцкіх атрадаў.

За тры месяцы ў Мінску было працаўладкавана больш за тысячы чалавек. Праўда, працоўныя месцы, што прапануюцца моладзі, не заўсёды яе задавальняюць, бо не з’яўляюцца такімі прэстыжнымі, як хацелася б. Фірма і прадпрыемствы, канешне, часцей аддаюць перавагу вопытным спецыялістам, а маладых хлопцаў і дзяўчат бяруць толькі туды, дзе не патрэбна высокая кваліфікацыя: дворнік, кур’ер, рознарабочы, прыбіральшчык, швачка, муляр, апэратар, зборшчык, мастацкі афарміцель, вартаўнік, сацыяльны работнік. Зарплата складае каля мільёна, што абумоўлена няпоўным працоўным днём. Плануецца правядзенне стажыроўкі моладзі на прадпрыемствах. Аплату ў такіх выпадках будзе весціся са сродкаў цэнтара занятасці. Плануецца таксама праводзіць для студэнтаў і навучэнцаў апошніх курсаў лекцыі, якія азнамялюць з працавым уладкаваннем на рабо-

Валерыя Аўсянік, студэнтка журфака

сяцца ў іншыя сферы. Пры дапамозе спецыяльных тэстаў вызначаецца прафесійны ўзровень чалавека. Самае складанае ў дадзенай сітуацыі — пераадолець псіхалагічны бар’ер, які замінае пачатку перанавучання.

Зінаіда МАРВА

тую праблему пачынаюць вырашаць, калі чалавек ужо беспрацоўны. Цяпер з’яўляюцца спробы сканцэнтравана ўвагу на тым, каб прадухліць яе ў момант выхату чалавека ў самастойнае жыццё.

Служба занятасці мо-

працадаўцамі і навучэнцамі.

Па звестках сацыялагічных апытанняў, звыш за 70% (а гэта амаль паўмільёна маладых людзей) з’яўляюцца патэнцыяльнымі кліентамі службы заня-

Першаадкрывальнік Якуцкага золата

У гэтым годзе споўнілася 50 гадоў з дня смерці знакамітага геолога і географа дарэвалюцыйнай Расіі, нястомнага падарожніка Карла Багдановіча.

Імя Карла Багдановіча стала вядомым у сусветнай геалагічнай навуцы праз яго шырокамаштабныя экспедыцыйныя даследаванні, праведзеныя ў 1886-1919 гадах. У 1886-1887 гадах ён даследваў пустэльны Закаспійскі край, а таксама зусім невядомыя горныя хрыбты ў глыбіні Персіі. Удзельнічаючы ў тыбецкай экспедыцыі Пяўцо-

ва, арганізаванай Рускім геаграфічным таварыствам, Карл Іванавіч даследваў геалагічную будову горных вузлоў Цэнтральнай Азіі. Затым на працягу двух гадоў Багдановіч праходзіць па Сібіры ад Омска да Байкала ў якасці кіраўніка геалагічнай экспедыцыі, задачай якой было даследаваць мінеральна-сыравінную базу ўздоўж Транс-Сібірскай чыгункі, якая будавалася ў тых часы. Самым каштоўным вынікам гэтых вышукў было адкрыццё Чарамхоўскага вугальнага басейна, які хутка стаў аб’ектам прамысловай эксплуатацыі.

У 1895 годзе Багдановіч накіроўваецца, бадай, у са-

мую цяжкую экспедыцыю па ўзбярэжжы Ахоцкага мора і праз Якуцію на Камчатку, каб даследаваць геалагію гэтых вялікіх тэрыторыяў з мэтай пошуку россыпаў золата. Ён упершыню дэтальна даследваў геалагічную будову Становага хрыбта, горныя ландшафты Якуціі і Магаданскага краю, а таксама Камчаткі і Чукоцкага паўвострава. Гэтай экспедыцыяй завяршаецца 15-гадовы перыяд геалагічных даследаванняў Багдановіча на Азіяцкім кантыненте (1886-1901). Дзякуючы выдатным здольнасцям і неверагоднай інтэнсіўнай працы 35-гадовы навуковец становіцца лепшым знаўцам ге-

алогіі Азіяцкай Расіі. Пазней Багдановіч звыш 10 гадоў узначальваў даследчую работу на радовішчах нафты Каў-

казскага рэгіёна. Адначасова ён загадваў кафедрай Пецярбургскага Горнага інстытута. Гэта не менш плённы

перыяд жыцця вялікага навукоўца і падарожніка. Кола інтарэсаў Багдановіча пашыраецца. Ён займаецца гідрагеалагічнымі праблемамі, пытаннямі землятрусаў (экспедыцыі ў Месіну, 1908 г.; Цянь-Шань, 1911 г.), піша падручнікі і навуковыя працы (усяго іх апублікавана звыш 200), а ў галіне прыкладнай геалогіі практычна няма задачай, якімі ён не займаўся.

5 чэрвеня 1947 года славу вучоны і падарожнік, беларус па паходжанню, які прысвяціў сваё жыццё служэнню сусветнай навуцы, памёр. Ён пахаваны ў Польшчы, якая стала для яго пасля рэвалюцыі 1917 года другой радзімай. Беларускі народ ганарыцца сваім земляком, які зведаў усе таямніцы Зямлі.

В.А. ЯРМОЛЕНКА

На малюнку — маршруты Карла Багдановіча

**БЕЛАРУСКИ
УНІВЕРСІТЭТ**

Заснавальнік газеты - БЕЛАРУСКИ
ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Газета зарэгістравана Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку.
Рэгістрацыйнае пасведчанне №149 ад 28 чэрвеня 1996 года.

Газета надрукавана на
Мінскай паліграфічнай фабрыцы
“Чырвоная зорка” МВПА імя Я. Коласа.
220079, г. Мінск, 1-ы Загарадны зав., 3.
Ум. друк. арк. 1
Падпісана ў друку ў 12.00.

18 СНЕЖНЯ
Зак. 1801
Т. 1000 экз.

Бясplatна

Адрас рэдакцыі:
220080, Мінск-80,
Універсітэцкі гарадок,
вул. Бабруйская, 9,
паверх 4, пакой 411,
тэлефон 2206827.

Рэдактар
М. Г. ЗАГОРСКАЯ

Газета ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР